

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

รายงานการประชุม

คณะอนุกรรมการประสานและพัฒนาระบบงานยุติธรรม

ครั้งที่ ๓/๒๕๖๔

วันศุกร์ที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔ เวลา ๑๓.๓๐ น.

โดยวิธีการประชุมทางไกล (Video Conference) ผ่านระบบ Cisco Webex Meetings
ณ ห้องประชุมกิจการยุติธรรม ๒ (JA2) สำนักงานกิจการยุติธรรม อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๙
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

ผู้มาประชุม

๑.	ปลัดกระทรวงยุติธรรม
ศาสตราจารย์พิเศษวิศิษฎ์ วิศิษฎ์สรอรรถ	ประธานอนุกรรมการ
๒.	ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม
นายวรวงค์ อัจฉรวางศ์ชัย
ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา	อนุกรรมการ
๓.	ผู้แทนสำนักงานศาลปกครอง
นายอดิโชค ผลดี
เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง	อนุกรรมการ
๔.	ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด
นายวิพล กิติทัศน์าสรรชัย
ผู้อำนวยการสำนักงานวิจัยกฎหมายอาญาและพัฒนาระบบงานยุติธรรม	อนุกรรมการ
๕.	ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
พลตำรวจตรี ณรงค์รัตน์ พิชัยณรงค์
รองผู้บัญชาการสำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ	อนุกรรมการ
๖.	ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ
นางอมรรัตน์ ฤทธิพลเดช
นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ	อนุกรรมการ
๗.	ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
นางสาวกานดา ชูเชิด
ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคม	อนุกรรมการ
๘.	ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
นางพรทิพย์ แก้วมูลคำ
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการพัฒนาระบบราชการ	อนุกรรมการ

๙. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย นายเสนีย์ สัมเขียวหวาน ผู้อำนวยการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
๑๐. ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม นายวัลลภ นาคบัว รองปลัดกระทรวงยุติธรรม
๑๑. ผู้แทนสหภาพนายความ นายเสาวภักดิ์ สกุโลรมวิลาส อุปนายกฝ่ายบริหาร
๑๒. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ นายนิติไชย เกษมมงคล รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.
๑๓. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม พันตำรวจโท พงษ์ธร ธีัญญศิริ
๑๔. ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย นายชัยวัฒน์ รุ่งเล็ก รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
๑๕. ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย นายไชยสุวัฒน์ รุ่งเงิน ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาระบบงานยุติธรรม
๑๖. ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย นางสาวสุดาพร สกุโลดี นิติกรชำนาญการพิเศษ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. พันตำรวจโท ไพศิษฏ์ สังคะหงษ์ สำนักงาน ป.ป.ส.
รองเลขาธิการ สำนักงาน ป.ป.ส.
๒. นายมานะ ศิริพิทยาวัฒน์ สำนักงาน ป.ป.ส.
ผู้อำนวยการกองกฎหมาย
๓. นางสาวศิริพร ไชยสุรยกานต์ สำนักงาน ป.ป.ส.
นิติกรชำนาญการพิเศษ
๔. นายประกาญจน์ ชอบไพบูลย์ สำนักงาน ป.ป.ส.
นิติกรชำนาญการ
๕. นายมนินทร์ สุทธิวัฒนานิติ สำนักงานกองทุนยุติธรรม
ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนยุติธรรม
๖. นางสาวณัฐนันท์ พิทักษา กองประสานราชการยุติธรรมจังหวัด
ผู้อำนวยการกองประสานราชการยุติธรรมจังหวัด
สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
๗. นางสาวแสงสุข ลิมพันธ์ กรมราชทัณฑ์
ผู้อำนวยการกลุ่มงานกฎหมายและระเบียบ กองกฎหมาย

๘.	พันตำรวจโท มนต์รี บุญโยธิน รองอธิบดีกรมคุมประพฤติ	กรมคุมประพฤติ
๙.	นายองอาจ จันทรมณี ผู้อำนวยการกองพัฒนาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	กรมคุมประพฤติ
๑๐.	นายชาญยุทธ พงศ์หิรัญ หัวหน้ากลุ่มบริหารการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	กรมคุมประพฤติ
๑๑.	นางสาวจันทร์จิรา สังข์พิชัย หัวหน้ากลุ่มประสานการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	กรมคุมประพฤติ
๑๒.	นางสาวน้ำหอม ชูนาง พนักงานคุมประพฤติชำนาญการพิเศษ	กรมคุมประพฤติ
๑๓.	นายกฤษดา กนกกุลชัย พนักงานคุมประพฤติปฏิบัติการ	กรมคุมประพฤติ
๑๔.	นายแพทย์ชลอวัฒน์ อินปา ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
๑๕.	นายชลภัทร ลั่นสีพี หัวหน้ากลุ่มกฎหมาย	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
๑๖.	นางสาวชนัญชิตา ทองเอี้ยว นิติกร	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
๑๗.	นางชนิษฐา ดันติศิริรินทร์ ผู้อำนวยการกองควบคุมวัตถุเสพติด	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
๑๘.	นางประทุมกร นนท์ธีระสวัสดิ์	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๑๙.	นางสาวพิชญ์สินี พดุมภพ	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๒๐.	นายเทอดพงศ์ ธรรมเสนา	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๒๑.	นางสาวชุตินิยา ศุภกิจศิลป์	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๒๒.	นางสาวรลิตตาภา ศรีเสถณี	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๒๓.	นายขุนทัพ ชุตินุสรณ์ชัย	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๒๔.	นางสาวกรวรรณ คำกรเกตุ	สำนักงานกิจการยุติธรรม

เริ่มประชุม เวลา ๑๓.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

การประชุมครั้งนี้เป็นการประชุมที่มีวาระต่อเนื่องจากการประชุม คณะอนุกรรมการประสานและพัฒนาระบบงานยุติธรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ ในเรื่องของแนวทางการกำหนดสถานที่อื่นที่ใช้ในการขัง จำคุก หรือควบคุม ผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้ซึ่งต้องจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุด และมีประเด็นใหม่ในเรื่องที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้มีข้อสั่งการให้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการบังคับใช้ร่างประมวลกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดที่จะมีการประกาศและใช้บังคับในเร็ว ๆ นี้

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการประสานและพัฒนาระบบงาน ยุติธรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันศุกร์ที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔

ตามที่ได้มีการประชุมคณะอนุกรรมการประสานและพัฒนาระบบงานยุติธรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันศุกร์ที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เวลา ๑๓.๓๐ น. โดยวิธีการประชุมทางไกล (Video Conference) ผ่านระบบ Cisco Webex Meetings ณ ห้องประชุมกิจการยุติธรรม ๒ (JA2) สำนักงานกิจการยุติธรรม อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๙ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ และได้จัดส่งให้คณะอนุกรรมการทุกท่านพิจารณาและรับรองรายงานการประชุมแล้ว เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ โดยในขั้นนี้ ไม่มีคณะอนุกรรมการท่านใดขอแก้ไขเพิ่มเติม

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

ผลการรับฟังความคิดเห็นแนวทางการกำหนดสถานที่อื่นที่ใช้ในการชั่ง จำคุก หรือ ควบคุม ผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้ซึ่งต้องจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุด

ฝ่ายเลขานุการได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบผลการรับฟังความคิดเห็นแนวทางการกำหนด สถานที่อื่นที่ใช้ในการชั่ง จำคุก หรือควบคุม ผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้ซึ่งต้องจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุด ซึ่งจากการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นเจตนารมณ์ของกฎหมาย คุณสมบัติของกลุ่มบุคคล เหตุจำเป็น สถานที่ และวิธีการ เงื่อนไขการใช้มาตรการเงื่อนไขไกลไกลต่าง ๆ และให้นำผลการรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มต่าง ๆ มาประกอบการจัดทำแนวทาง ซึ่งทางฝ่ายเลขานุการได้ดำเนินการจัดการเสวนาในรูปแบบออนไลน์ จำนวน ๒ ครั้ง เมื่อวันที่ ๑๔ - ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๔ ที่ผ่านมา ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม นักวิชาการ ผู้พิพากษา อัยการ ทนายความ และผู้แทนจากหน่วยงานภาคปฏิบัติ ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่ได้จากการเสวนา แบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่ ๑) เรื่องข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเกี่ยวกับหลักการและเจตนารมณ์ของกฎหมาย ๒) เรื่องข้อขัดข้องในทางปฏิบัติอันได้แก่มุมมองในการตีความเหตุจำเป็นตามกฎหมายและมุมมองของกรมราชทัณฑ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานในทางปฏิบัติว่ามีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร และในส่วนเรื่องข้อเสนอที่ได้จากการเสวนาประกอบไปด้วย ๕ ประเด็นหลัก ดังนี้

๑. การแบ่งกลุ่มเป้าหมายในแต่ละมาตราให้ชัดเจน
๒. ลักษณะและสถานที่ของการบำบัดรักษาที่มีความเหมาะสมกับแต่ละกลุ่มบุคคล
๓. มาตรการทางบริหารที่จะสนับสนุนการทำงานของศาล
๔. การแก้ไขบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
๕. การใช้สถานที่หรือวิธีการอื่นในมิติของต่างประเทศรวมถึงข้อเสนอแนะในเชิงระบบ

ในการหันเหคือออกจากการพิพากษาปกติ

ซึ่งข้อมูลจากการเสวนาที่ได้ ทางฝ่ายเลขานุการฯ จะดำเนินการนำไปรวบรวมและจัดทำเป็นแนวทางการดำเนินงานและจะนำมาเสนอต่อคณะอนุกรรมการประสานและพัฒนาระบบงานยุติธรรม ในการประชุมครั้งถัดไป

มติที่ประชุม รับทราบ และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ ดำเนินการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับสถานที่อื่นที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคล วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้มาตรการต่าง ๆ ตามมาตรา ๘๘/๑ มาตรา ๘๘/๒ และมาตรา ๒๔๖ ต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

การเตรียมความพร้อมในการบังคับใช้ ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.... ร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด และร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่..) พ.ศ....

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้แจ้งถึงการเตรียมความพร้อมในการบังคับใช้ ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.... ร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด และร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่..) พ.ศ.... สืบเนื่องจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้มีข้อสั่งการให้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการบังคับใช้ร่างกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด ซึ่งทางฝ่ายเลขานุการฯ ได้ศึกษาและประสานข้อมูลร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งพบว่า เมื่อร่างกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดมีผลใช้บังคับแล้ว จะมีคุณสมบัติชนต่อกฎหมายได้แก่ บุคคลที่อยู่ในระหว่างถูกคุมขัง และบุคคลที่อยู่ระหว่างถูกคุมขังประพฤติ จึงสามารถสรุปประเด็นที่จะให้ที่ประชุมได้โปรดพิจารณาให้ความเห็นและข้อมูล ดังนี้

๑. เมื่อร่างกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดมีผลบังคับใช้แล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีการเตรียมการรองรับอย่างไรกับกลุ่มเป้าหมายในความรับผิดชอบ

๒. เมื่อร่างกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดมีผลบังคับใช้แล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดรักษากลุ่มเป้าหมายตามร่างกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด จะมีการเตรียมการรองรับอย่างไร

ประเด็นอภิปราย

ประเด็นที่ ๑ เมื่อร่างกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดมีผลบังคับใช้แล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีการเตรียมการรองรับอย่างไรกับกลุ่มเป้าหมายในความรับผิดชอบ

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) ได้ให้ข้อมูลในเรื่องของการเตรียมความพร้อมเมื่อร่างกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดมีผลบังคับใช้แล้ว กล่าวคือ สืบเนื่องจากทางสำนักงาน ป.ป.ส. โดยกระทรวงยุติธรรม ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.... ร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด และร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่..) พ.ศ.... ต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งต่อมา ร่างกฎหมายทั้ง ๓ ฉบับ ได้เข้าสู่ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา และขณะนี้ร่างกฎหมายทั้ง ๓ ฉบับ อยู่ระหว่างการพิจารณาของรัฐสภาในวาระที่ ๒ ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๔ ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา มีวาระการพิจารณาร่างกฎหมาย ทั้ง ๓ ฉบับ โดยได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. ในวาระที่ ๒ เสร็จสิ้นเรียบร้อย เหลือเพียงการลงความเห็นในวาระที่ ๓ และได้พิจารณาร่างประมวลกฎหมายยาเสพติดตั้งแต่มาตรา ๑ ถึง มาตรา ๘๒/๓ จากจำนวนทั้งสิ้น ๑๘๒ มาตรา ซึ่งร่างประมวลกฎหมายยาเสพติดเป็นการรวบรวมกฎหมายยาเสพติด ทั้งหมด ๒๔ ฉบับ แบ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด จำนวน ๒๐ ฉบับ และประกาศ คสช. และคำสั่งหัวหน้า คสช. อีก ๔ ฉบับ โดยเป็นการยกเลิกทั้งหมดกฎหมายทั้งหมด ๒๔ ฉบับนี้ และนำมาจัดทำเป็นประมวลกฎหมายยาเสพติดหนึ่งฉบับ โดยมีส่วนของการกำหนดบทเฉพาะกาล เช่น ในกรณีที่อนุบัญญัติยังไม่แล้วเสร็จ ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.... จะกำหนดให้ใช้อनुบัญญัติเดิมต่อไปได้โดยที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด รวมไปถึงคำสั่งเกี่ยวกับเรื่องการตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติดที่มีคำสั่งไว้ก่อนก็ให้ใช้ตามกฎหมายเดิมต่อไปจนกว่าคดีถึงที่สุด เรื่องของการบำบัดฟื้นฟูที่เช่นเดียวกัน ในกรณีที่อยู่ในระหว่างการตรวจพิสูจน์คดี ในระหว่างการบำบัดรักษาหรือบำบัดฟื้นฟูอยู่ก็ให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด

นอกจากนี้ ยังมีเปลี่ยนแปลงหลักการจากระบบกฎหมายยาเสพติดเดิมหลายประการ คือ ๑. กำหนดนโยบายแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกันปราบปรามแก้ไขปัญหายาเสพติด การจัดโครงสร้างและกลไกในการบริหารจัดการปัญหา ๒. กำหนดนโยบายยาเสพติดเกี่ยวกับการนำไปใช้ประโยชน์ทางการแพทย์และเศรษฐกิจอย่างเหมาะสม ๓. มองปัญหาของผู้เสพหรือผู้ติดยาเสพติดในมิติของปัญหาด้านสาธารณสุขและ

สุขภาพมากขึ้น มิใช่ถือว่าเป็นปัญหาทางอาชญากรรมอย่างเดียว ๔. วางกรอบการลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่ได้สัดส่วนและความเหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำความผิด และ ๕. มุ่งเน้นต่อการทำลายโครงสร้างหรือเครือข่ายการค้ายาเสพติดที่สำคัญ โดยในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.... มีการเปลี่ยนแปลงการพิจารณาที่สำคัญในเรื่องของการลดระยะเวลาการบังคับใช้ โดยร่างที่เสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภาจะกำหนดการบังคับใช้เมื่อพ้น ๑๒๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. มีผลใช้บังคับ แต่ในการพิจารณาของที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาได้กำหนดการบังคับใช้เป็นเมื่อพ้นกำหนด ๓๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. มีผลใช้บังคับ จึงเป็นที่มาที่ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเร่งเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการดำเนินการเมื่อร่างกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดมีผลบังคับใช้แล้ว

ในส่วนของร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด ประกอบด้วย ๓ ภาค ได้แก่ ภาค ๑ การป้องกันปราบปราม และควบคุมยาเสพติด (มาตรา ๑ ถึง มาตรา ๑๐๓) ภาค ๒ การบำบัดรักษา และการฟื้นฟูสภาพทางสังคมแก่ผู้ติดยาเสพติด (มาตรา ๑๐๔ ถึง มาตรา ๑๑๙) และภาค ๓ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๑๒๐ ถึง มาตรา ๑๘๒)

โดยสาระสำคัญของภาค ๑ คือ การกำหนดให้มึนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการป้องกันปราบปรามแก้ไขปัญหายาเสพติดมีการกำหนดองค์ประกอบ โครงสร้าง กลไกในระดับนโยบายต่าง ๆ มีคณะกรรมการที่จะมาดูแลทั้งในระดับชาติ (สำนักงาน ป.ป.ส.) คณะกรรมการควบคุมยาเสพติดจะดูแลเรื่องตัวยา คณะกรรมการบำบัดและรักษาฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดจะดูแลเรื่องผู้เสพผู้ติดยา และคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินดูแลเรื่องของทรัพย์สิน นอกจากนี้จะเป็นเรื่องของมาตรการควบคุมการใช้ประโยชน์ของยาเสพติด วัตถุประสงค์ทั้งหมด ส่วนที่สำคัญของภาค ๑ เกี่ยวกับการดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดเพื่อให้เป็นการทำลายเครือข่ายของผู้ค้ายาเสพติด มีส่วนสำคัญคือการดำเนินคดีทรัพย์สินจะไม่ยึดติดกับคดีอาญา แม้ว่าพนักงานอัยการจะสั่งไม่ฟ้องคดีอาญาที่เจ้าพนักงานตามร่างกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดจับกุมหรือศาลพิพากษายกฟ้องก็ตาม แต่ถ้าศาลพิจารณาจากพยานหลักฐานแล้วเชื่อว่าทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานยึดหรืออายัดไว้เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ศาลก็ยังสามารส่งรับทรัพย์สินเหล่านั้นต่อไปได้ อีกประการคือ เรื่องของการนำมาตรการรับทรัพย์สินตามมูลค่ามาใช้ กล่าวคือ กฎหมายประเทศไทยยังไม่เคยมีบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องนี้มาก่อน โดยการดำเนินการนั้น จะให้คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินพิจารณาพยานหลักฐานก่อนว่ามีมูลค่าของทรัพย์สินที่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งน่าจะได้รับการค้ายาเสพติด และเสนอต่อพนักงานอัยการเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลส่งรับมูลค่าของทรัพย์สินนั้น นอกจากนี้ เมื่อศาลส่งรับทรัพย์สินแล้วปรากฏว่าทรัพย์สินนั้นไม่สามารถติดตามหรือเอามาได้ก็ให้ใช้การรับทรัพย์สินอื่นทดแทนได้ด้วยภายในระยะเวลา ๑๐ ปี

สาระสำคัญของภาค ๒ ถือเป็นภาคที่สำคัญที่สุด โดยเป็นเรื่องของการจัดการกับตัวผู้เสพ ซึ่งเป็นการยกเลิกพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ และมีคณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดเป็นคณะกรรมการหลักที่จะดูแล มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการตรวจการรับเข้าบำบัดรักษา รวมถึงมีศูนย์คัดกรองทำหน้าที่ในการคัดกรองและส่งต่อเพื่อเข้าไปบำบัดรักษา สุดท้ายเมื่อบำบัดรักษาแล้วจะมีศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคมเป็นศูนย์ที่จะติดตามช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำ และสงเคราะห์ต่าง ๆ แก่ผู้บำบัดรักษา

สาระสำคัญของภาค ๓ คือ การกำหนดโทษ มีการยกเลิกในส่วนที่สำคัญคือ บทสันนิษฐาน ซึ่งก่อนหน้านี้เคยมีการลดจากบทสันนิษฐานเด็ดขาดเป็นเรื่องของการให้สันนิษฐานไว้ก่อน แต่ในร่างประมวลกฎหมายยาเสพติดนี้ไม่มีเรื่องของบทสันนิษฐานไว้ก่อนเลย โดยจะเปลี่ยนเป็นการพิจารณาพฤติการณ์ในการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดเป็นหลัก นอกจากนี้ ยังมีการปรับปรุงอัตราโทษ

ให้มีความเหมาะสมและได้สัดส่วนกับความร้ายแรงของการกระทำความผิดมากขึ้น และสุดท้ายจะเป็นเรื่องของการปรับปรุงกระบวนการการบังคับโทษปรับ โดยร่างประมวลกฎหมายอาญาเสพติดนี้จะกำหนดให้เป็นอำนาจของพนักงานอัยการในการดำเนินการบังคับโทษปรับตามกฎหมาย จากเดิมที่สำนักงาน ป.ป.ส. จะเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา แต่ตอนนี้จะเปลี่ยนมาใช้กระบวนการทางกฎหมายอาญาในการดำเนินการแทน

สำหรับร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความอาญาเสพติด (ฉบับที่...) พ.ศ.... จะมีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๐ มาตรา เป็นการนำกฎหมายวิธีสบัญญัติ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการต่าง ๆ ของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. มาไว้ในร่างกฎหมายฉบับนี้ โดยมีขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามร่างประมวลกฎหมายอาญาเสพติด

ในส่วนของวาระเร่งด่วนคือการออกกฎหมายอนุบัญญัตินั้น สำนักงาน ป.ป.ส. ได้มีการสำรวจร่วมกับกับกระทรวงยุติธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และสำนักงานศาลยุติธรรม พบว่า มีกฎหมายอนุบัญญัติที่ต้องเร่งดำเนินการจัดทำหรืออาจจะต้องใช้กฎหมายเก่าไปก่อน มีจำนวนทั้งสิ้น ๖๘ ฉบับ ประกอบด้วย ๑) อนุบัญญัติที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา จำนวน ๔๓ ฉบับ แบ่งเป็นกฎกระทรวง จำนวน ๑๕ ฉบับ ระเบียบ/ประกาศของกระทรวงสาธารณสุข จำนวน ๒๕ ฉบับ และประกาศคณะกรรมการควบคุมยาเสพติด จำนวน ๑ ฉบับ ซึ่งทางสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจะบังคับใช้ตามกฎหมายเดิมไปพลางก่อน จำนวน ๓๘ ฉบับ และจะเร่งปรับปรุงกฎหมายเดิมอีก ๕ ฉบับ รวมถึงร่างอนุบัญญัติใหม่อีก ๑ ฉบับ ๒) อนุบัญญัติที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน ๗ ฉบับ แบ่งเป็นกฎกระทรวง จำนวน ๓ ฉบับ ประกาศกระทรวง จำนวน ๑ ฉบับ และประกาศคณะกรรมการบำบัดรักษา จำนวน ๓ ฉบับ โดยเป็นการยกร่างอนุบัญญัติขึ้นใหม่ทั้งหมด เนื่องจากร่างประมวลกฎหมายอาญาเสพติดในภาค ๒ มีการเปลี่ยนแปลงไปจึงบังคับใช้ตามกฎหมายเดิมไม่ได้ ๓) อนุบัญญัติที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงยุติธรรม (สำนักงาน ป.ป.ส.) จำนวน ๑๖ ฉบับ แบ่งเป็นกฎกระทรวง จำนวน ๓ ฉบับ ระเบียบ/ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ส. จำนวน ๙ ฉบับ และระเบียบของคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน (คตส.) จำนวน ๔ ฉบับ โดยเป็นการปรับปรุงกฎหมายเดิมทั้งหมด จำนวน ๑๖ ฉบับ ๔) อนุบัญญัติที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานศาลยุติธรรม จำนวน ๒ ฉบับ แบ่งเป็นระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวน ๑ ฉบับ และข้อบังคับของประธานศาลฎีกา จำนวน ๑ ฉบับ โดยเป็นการยกร่างขึ้นใหม่ทั้งหมด

สำหรับเรื่องของการกำหนดโทษซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผู้ต้องขังที่คดีถึงที่สุดเมื่อร่างกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดมีผลใช้บังคับแล้วนั้น จะเป็นไปตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓ ที่กำหนดว่า กฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดกับกฎหมายที่ใช้ภายหลังมีความแตกต่างกัน ให้ใช้กฎหมายส่วนที่เป็นคุณไม่ว่าทางใด เว้นแต่คดีถึงที่สุด แต่ถ้าคดีถึงที่สุดนั้น ผู้กระทำความผิดยังไม่ได้รับโทษก็ดี หรือรับโทษอยู่และปรากฏว่าโทษตามคำพิพากษานั้นหนักกว่าโทษที่กฎหมายบัญญัติในภายหลัง กรณีที่ปรากฏแก่ศาลเองตามสำนวนการร้องขอของผู้กระทำความผิดเองก็ดี ผู้แทนโดยชอบธรรม หรืออัยการร้องขอ ศาลก็สามารถกำหนดโทษใหม่ได้ตามที่กฎหมายภายหลังกำหนดไว้ นอกจากนั้นในกรณีที่ศาลพิพากษาให้ประหารชีวิต หากกฎหมายภายหลังไม่มีโทษนี้แล้วก็ต้องถือว่าโทษประหารชีวิตนั้นต้องงดและเปลี่ยนเป็นโทษที่สูงที่สุดที่จะพึงลงได้ตามกฎหมายที่บัญญัติใหม่ในภายหลัง ซึ่งตามร่างประมวลกฎหมายอาญาเสพติดทำให้ต้องพิจารณากลุ่มผู้ต้องขังในเรือนจำ ซึ่งมีอยู่ ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาที่คดีถึงที่สุด กลุ่มนี้ไม่น่ามีปัญหาเนื่องจากศาลสามารถดำเนินการได้เลยโดยบังคับใช้ตามกฎหมายใหม่ ส่วนกลุ่มที่คดีถึงที่สุดแล้วต้องพิจารณาว่าจะมีผู้ต้องขังที่ได้รับประโยชน์จากร่างประมวลกฎหมายนี้จำนวนเท่าไร อย่างไรบ้าง ซึ่งได้มีการดำเนินการพิจารณาในส่วนนี้ไปบ้างแล้ว โดยรองปลัดกระทรวงยุติธรรม (นายวัลลภ นาคบัว)

อย่างไรก็ตาม สิ่งหนึ่งที่น่าจะเป็นปัญหา คือ เนื่องจากบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัติ ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๔๕ หรือ พระราชบัญญัติป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. ๒๕๓๓ บางข้อหายังมีความขัดแย้งกันอยู่ เช่น การกระทำไม่ว่า จะเป็นเรื่องของการผลิต นำเข้า ส่งออก หรือครอบครองก็ดี ถ้ามีจำนวนยาเสพติดในปริมาณมาก กฎหมาย ปัจจุบันให้สันนิษฐานว่าเป็นการกระทำเพื่อจำหน่าย แต่ในร่างกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดจะไม่ได้พิจารณาตาม จำนวนหรือปริมาณ แต่พิจารณาถึงพฤติการณ์การกระทำ ความผิดและถ้าจะลงโทษให้หนักขึ้นก็ต้องเป็น การกระทำเพื่อการค้า นอกจากนี้ การกระทำของผู้ที่เป็นหัวหน้าก็ดี ผู้สั่งการ หรือผู้มีอำนาจจัดการในเครือข่าย อาชญากรรมก็เป็นบทกำหนดโทษที่หนักขึ้นตามลำดับ ก็เป็นสิ่งที่กฎหมายใหม่กับกฎหมายเดิมมีความเหลื่อมกันอยู่ จึงเป็นปัญหาที่ต้องพิจารณาว่าผู้ต้องขังที่จะได้รับประโยชน์จะมีจำนวนเท่าไร หากยื่นคำร้องไปแล้วศาลจะมี คำสั่งหรือแก้ไขคำพิพากษาอย่างไร โดยจำนวนตัวเลขที่สำนักงาน ป.ป.ส. ต้องการทราบข้อมูลจะมี ๔ กลุ่ม คือ

๑) ผู้ต้องขังที่อยู่ในข่ายได้รับการกำหนดโทษใหม่จะมีจำนวนเท่าไร ซึ่งกรมราชทัณฑ์ จะมีการสำรวจอยู่แล้ว

๒) ผู้ต้องขังที่อยู่ในข่ายจะได้รับการปล่อยตัวเลยจะมีเท่าไร

๓) บางส่วนอาจจะอยู่ในเงื่อนไขกำหนดโทษใหม่และได้รับการพักการลงโทษ

๔) กลุ่มที่ได้รับการลดวันต้องโทษ

ส่วนแนวทางการยื่นคำร้องและการดำเนินการต่าง ๆ ทางสำนักงาน ป.ป.ส. ได้ร่วมกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำตัวอย่างแบบฟอร์มการยื่นคำร้อง การเตรียมการที่จะเผยแพร่ ความรู้หรือการรับรู้ให้กับผู้ต้องหา เจ้าหน้าที่ รวมถึงประชาชน และแผนการเตรียมความพร้อมของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวกหรือให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ต้องขัง รวมถึงการสำรวจจำนวนผู้ต้องขัง

สำหรับในประเด็นเรื่องกระบวนการยื่นคำร้องของผู้ต้องขังต่อศาลเพื่อขอพิจารณา โทษใหม่ ซึ่งในกระบวนการนี้มีจำนวนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคดียาเสพติดกว่า ๒๔๐,๐๐๐ ราย โดยสำนักงาน ป.ป.ส. ได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า เรื่องกรณีกฎหมายเป็นคุณตามมาตรา ๓ ของประมวลกฎหมายอาญา ได้เคยมีการบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ ตอนนั้นได้มีการปรับโทษ ของผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก ยาเสพติดในปริมาณเล็กน้อย กล่าวคือ จากเดิมการผลิต นำเข้า ส่งออกยาเสพติด ให้โทษในประเภทที่ ๑ จะมีโทษอยู่สองประการ คือ จำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต จนเมื่อพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ ๖) ใช้บังคับ ก็ได้มีการปรับโทษลงมาให้มีโทษจำคุกไม่เกินสิบปีด้วย ซึ่งเป็นโทษที่ต่ำลง ตอนนั้นก็ได้มีการสำรวจผู้ต้องขังที่อยู่ในข่ายที่จะได้รับโทษตรงนี้มีมาครั้งหนึ่งแล้ว แต่ตอนนั้นก็กับในขณะนี้ มีข้อเท็จจริง ที่ไม่ตรงกันนัก เนื่องจากโทษตามพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ ๖) เป็นข้อหาเดียวกัน แต่ตอนนี้มีข้อหาที่มันเหลื่อมกันอยู่ คือมีการกระทำเพื่อจำหน่ายและเพื่อการค้า ศาลจะมองว่าเป็นการกระทำในลักษณะที่มีองค์ประกอบเดียวกัน และสามารถปรับโทษตรงนี้ได้หรือไม่ ต่อมา มีพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ ในเรื่อง ของกัญชา ที่มีการลดโทษในเรื่องกัญชากับกระท่อม แต่ขณะนั้นจำนวนผู้กระทำความผิดมีไม่มากและข้อหา ตรงกัน ซึ่งในตอนนั้นหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรมทั้งหมดได้มีการดำเนินการร่วมกันสำรวจว่าผู้ต้องขังที่อยู่ใน ข่ายที่จะได้รับการกำหนดโทษใหม่หรือปล่อยตัวไปเลยมีจำนวนเท่าไร และหลังจากนั้นได้มีการจัดทำตัวอย่าง ในการออกแบบพิมพ์คำร้องที่ง่ายที่สุดเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่จะยื่นคำร้อง ซึ่งได้รับความร่วมมือจาก กรมราชทัณฑ์ สภานายความ สำนักงานอัยการสูงสุด ในการตรวจสอบกระบวนการในการอำนวยความสะดวก หรือการยื่นคำร้องต่อศาลให้ด้วย ซึ่งในส่วนนี้ปลัดกระทรวงยุติธรรมได้เสนอให้กองทุนยุติธรรม โดยกระทรวง ยุติธรรม เข้าไปมีส่วนร่วมด้วย

ผู้แทนกรมราชทัณฑ์ : ในประเด็นเรื่องการเตรียมความพร้อมในการบังคับใช้ร่างประมวลกฎหมายยาเสพติดนั้น ได้มีการเตรียมการร่วมกับรองปลัดกระทรวงยุติธรรม (นายวัลลภ นาคบัว) และคณะทำงานในการสำรวจคัดจำนวนผู้ต้องขังไปคร่าว ๆ ก่อนแล้ว และมีการวางแผนถึงเรื่องการทำคำร้องที่อาจจะเป็นประเด็นปัญหาในทางปฏิบัติ เนื่องจากถ้าจะเขียนคำร้องต้องมีพฤติการณ์เข้ามาพร้อมด้วยในระยะเวลาเตรียมการเพียง ๓๐ วัน จึงมีความกังวลในเรื่องสำเนาคำพิพากษาที่จะนำมาเพื่อให้กองทุนยุติธรรมเข้ามาช่วยในการเขียนคำร้องให้กับผู้ต้องขัง

ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (นายวัลลภ นาคบัว) ได้นำเสนอต่อที่ประชุมว่า กระทรวงยุติธรรมได้ตรวจสอบผู้ต้องขังคดียาเสพติดในภาพรวมประมาณร้อยละ ๘๐ ของผู้ต้องขังทั่วไป กลุ่มที่คาดว่าจะได้ประโยชน์จากการปรับเปลี่ยนโทษตามร่างประมวลกฎหมายยาเสพติดเบื้องต้นมีจำนวนประมาณ ๓๕,๐๐๐ - ๓๖,๐๐๐ ราย ซึ่งเป็นกรอบที่จะต้องนำมาจำแนกอีกครั้งโดยจะไม่ก้าวล่วงในเชิงคดีซึ่งเป็นดุลพินิจของศาล แต่สิ่งที่กระทรวงยุติธรรมเป็นกังวล คือ ๑) การเตรียมความพร้อมในการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ต้องขังในเรือนจำรับทราบถึงกระบวนการเรื่องยาเสพติดที่อาจจะเป็นคุณกับตัวผู้ต้องขังเองก่อน ๒) การอำนวยความสะดวกเบื้องต้นของหน่วยงานที่จะต้องให้การสนับสนุนตามตัวบทกฎหมาย ตั้งแต่กระบวนการเขียนคำร้องขอจากผู้ต้องขังหรือผู้ที่เกี่ยวข้องไปสู่กระบวนการพิจารณาดีของศาล ในประเด็นนี้กระทรวงยุติธรรมมีข้อสังเกตในเชิงของการอำนวยความสะดวกเบื้องต้น คือ กรมราชทัณฑ์จะต้องมีการสำรวจข้อมูลในรายละเอียดต่อไปว่าตัวเลขผู้ต้องขังคดียาเสพติดในภาพรวมดังที่ได้กล่าวไปแล้วนั้นเป็นข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในจังหวัดใด เนื่องจากต้องมีการส่งต่อคำร้องไปยังศาล ดังนั้น การรวบรวมข้อมูลทั้งหมดในเบื้องต้นจะเป็นฐานข้อมูลแก่หน่วยงานในพื้นที่ ได้รับทราบด้วย ซึ่งกรมราชทัณฑ์ได้มีการประชาสัมพันธ์ชุดความรู้ให้กับผู้ต้องขังผ่านสื่อช่องทางต่าง ๆ แล้ว อีกทั้งได้วางแนวทางการเขียนคำร้องไว้ด้วย โดยที่ผ่านมามีกฎหมายจะเปิดช่องไว้หลายช่องทาง แต่กองทุนยุติธรรม โดยกระทรวงยุติธรรม ก็มีการสนับสนุนผู้ต้องขังในการเขียนคำร้องได้ตามสิทธิประโยชน์ เช่นว่านั้น ทั้งนี้ เนื่องจากผู้ต้องขังมีจำนวนมากและมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ เพราะฉะนั้นกองทุนยุติธรรมเอง ก็กำลังอยู่ในระหว่างการดำเนินการเข้าสู่การเสนอขอโครงการสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดสรรอาทิ ทุนความรู้หรือผู้มีความรู้ทางกฎหมาย เพื่อตรวจสอบว่าตามพฤติการณ์ตามหมายจำคุกในคดียาเสพติดนั้นยืนยันตามคำพิพากษาของศาลว่าพฤติการณ์เป็นเช่นไร เข้าเหตุที่จะมีการร้องขอปรับลดโทษหรือไม่ ซึ่งหากสุดท้ายที่ประชุมเห็นตรงกันว่า ๑) เมื่อเสนอคำร้องขอให้ศาลปรับโทษลงมาใหม่ ต้องพิจารณาตามพฤติการณ์ว่ามีการจำคุกมาแล้วหรือไม่ หากโทษใหม่ที่ลงเท่ากับเวลาที่จำคุกมาแล้วต้องตรงกันก็เป็นเรื่องที่ต้องปล่อยตัวทันที ๒) กรณีปรับโทษใหม่แล้วไม่สามารถปล่อยได้ทันที เนื่องจากระยะเวลาจำคุกอาจจะยังไม่ทับซ้อนกันก็อาจเป็นเหตุพิจารณาพักโทษตามกฎหมายราชทัณฑ์ได้ ๓) กรณีปรับโทษใหม่แต่ลดวันจำคุก กรมราชทัณฑ์ก็จะให้จำคุกต่อไป ซึ่งเรื่องนี้ได้หารือกับทางราชทัณฑ์ว่า สิ่งที่กองทุนยุติธรรมจะช่วยเหลือได้ คือ การไปขอคัดสำเนาคำพิพากษาถึงที่สุดของคนกลุ่มนี้ไว้ก่อนเพื่อเป็นฐานข้อมูลเบื้องต้นที่จะนำมาใส่ไว้ในแบบคำร้องเพื่อนำไปประสานต่อกับทางพนักงานอัยการหรือหน่วยงานในพื้นที่ต่อไป

ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม : ในประเด็นของผู้ต้องโทษที่จะได้รับประโยชน์จากร่างประมวลกฎหมายนี้ที่ต้องพิจารณาน่าจะเป็นส่วนของการบริหารจัดการในแต่ละพื้นที่ ถ้าตามหลักการแล้วผู้ต้องโทษที่ได้รับประโยชน์จากร่างประมวลกฎหมายใหม่เป็นคุณกับเขา ผู้ต้องโทษเหล่านั้นก็ควรได้รับสิทธิทุกคนหรือไม่ เหตุใดจึงต้องรอให้มีการยื่นคำร้อง ซึ่งตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓ (๑) ก็มีการกำหนดไว้อยู่แล้วว่า “...เมื่อสำนวนความปรากฏแก่ศาล...” แสดงว่าศาลสามารถหยิบยกเรื่องนี้ขึ้นมาพิจารณาได้โดยศาลอาจแต่งตั้งคณะทำงานให้มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาสำนวนในส่วนนี้ได้ทันที ซึ่งจะสามารถตัดปัญหาเรื่องการยื่นคำร้องของจำเลยออกไปได้

ปลัดกระทรวงยุติธรรม กล่าวว่า กรณีที่สำนวนความที่ปรากฏต่อศาลส่วนใหญ่จะเป็นคดีที่อยู่ระหว่างพิจารณา แต่จะมีบางเรื่องที่สำคัญคดีไปยังชั้นอุทธรณ์ ฎีกา หรือเป็นหมายแดงแล้ว ซึ่งโอกาสที่จะนำสำนวนเหล่านั้นย้อนเข้าสู่กระบวนการอาชญากรรมอื่น จึงควรพิจารณาวิธีการอย่างรอบคอบด้วย จึงขอฝากประเด็นให้สำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาประเด็นข้างต้นด้วยว่าสามารถทำได้หรือไม่ อย่างไร เนื่องจากสำนวนคดีทั้งหมดจะอยู่ที่ศาลอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม ในประเด็นที่ผู้แทนกระทรวงยุติธรรมกล่าวไว้ว่า ต้องมีการนำเสนอคำพิพากษามาพิจารณา ปลัดกระทรวงยุติธรรมได้ให้ข้อสังเกตว่า มีความจำเป็นหรือไม่ เนื่องจากสำนวนคดีทั้งหมดจะอยู่ที่ศาล

ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม : ในบางฐานความผิดเก่าและใหม่อาจไม่ต้องตรงกัน โดยเฉพาะในเรื่องการเสพ การค้า การจำหน่ายโดยผู้ค้าเฉพาะรายใหญ่ ต้องพิจารณาจากพฤติการณ์ ซึ่งพฤติการณ์อาจไปถึงจำคุกหรือประหารชีวิตได้ ดังนั้น จึงคิดว่าการนำเสนอคำพิพากษาของศาลมาพิจารณาดูด้วยก็จะเป็นประโยชน์ แต่บางเรื่องที่เป็นความผิดที่ชัดเจนแล้วก็อาจไม่จำเป็น

ปลัดกระทรวงยุติธรรม กล่าวว่า การยื่นคำร้องนั้น มีทั้งกรณีผู้ต้องโทษยื่นคำร้องเอง หรือปรากฏแก่ศาลเอง หรือพนักงานอัยการเป็นผู้ยื่นคำร้อง ถ้าทางคณะทำงานของกระทรวงยุติธรรมมาพิจารณาว่า ในเรื่องใดจะไม่ช่วยผู้ต้องโทษร่างคำร้อง ผู้ต้องโทษก็สามารถเขียนและยื่นคำร้องเองมิใช่หรือว่าเขาไม่มีพฤติการณ์เช่นนั้น มิฉะนั้นบางกรณีอาจเป็นการไปตัดสิทธิผู้ต้องโทษได้

ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม : ทางกระทรวงยุติธรรมเป็นเพียงผู้อำนวยการความสะดวกในการเขียนคำร้องของผู้ต้องขังได้ง่ายขึ้น โดยอาจจะเป็นการร่างคำร้องให้ผู้ต้องขังพิจารณาความครบถ้วนถูกต้องและลงลายมือชื่อ จะไม่ได้มีการตัดสิทธิผู้ต้องขังในการจะเขียนคำร้องหรือไม่

ปลัดกระทรวงยุติธรรม กล่าวว่า ทางกระทรวงยุติธรรมได้เคยจัดทำข้อตกลงร่วมกันกับศาลในการจัดส่งคำพิพากษาในทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ไว้ด้วย ซึ่งทางผู้แทนกระทรวงยุติธรรมจะรับไปพิจารณาศึกษาข้อมูลในส่วนนี้ต่อไป

ผู้แทนกรมราชทัณฑ์ : สำเนาคำพิพากษายังคงเป็นเรื่องที่ขอยาก ต้องแล้วแต่ศาลในแต่ละพื้นที่ แม้ว่าทางกระทรวงยุติธรรมจะได้มีหนังสือถึงสำนักงานศาลยุติธรรมแล้วก็ตาม ในส่วนนี้ ปลัดกระทรวงยุติธรรมได้ขอให้ทางสำนักงานศาลยุติธรรมรับไปพิจารณาดำเนินการ เนื่องจากสำเนาคำพิพากษาจะมีส่วนสำคัญในการพิจารณาพฤติกรรมของผู้ต้องขังต่อไป

ปลัดกระทรวงยุติธรรม ได้สอบถามผู้แทนกระทรวงยุติธรรมเพิ่มเติมว่า ต้องการการสนับสนุนจากคณะกรรมการประสานและพัฒนาระบบงานยุติธรรมอย่างไร

ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม : ขอให้ทางสำนักงานอัยการสูงสุดช่วยในเรื่องการสอบทานคำร้องขอ ซึ่งในเบื้องต้น กองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม ได้มีการประสานกับพนักงานอัยการในเบื้องต้นแล้ว แต่อาจจะไม่รบกวนในเชิงพื้นที่

ปลัดกระทรวงยุติธรรม ให้ข้อสังเกตในเรื่องของการแต่งตั้งคณะกรรมการในจังหวัด อาจจะต้องขอความร่วมมือจากจากคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด (กพยจ.) โดยให้ กพยจ. เป็นผู้กำกับดูแล (monitor) ในแต่ละจังหวัด ซึ่งต้องให้สำนักงานกิจการยุติธรรมรับผิดชอบร่วมด้วย

สภาพนายความ : ในประเด็นของจังหวัด น่าจะมีทนายความในพื้นที่ที่จะเข้าไปช่วยดูแลได้อีกส่วนหนึ่ง

ปลัดกระทรวงยุติธรรม สรุปประเด็นการพิจารณาเบื้องต้นว่า ในกรณีการบริหารจัดการที่จะทำให้เกิดรูปแบบของคำร้อง การตรวจคำร้องต่าง ๆ ในส่วนที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมอบหมายให้ทางกองทุนยุติธรรมดำเนินการ ก็ขอให้ประสานทางสภาพนายความ และในกรณีที่ได้คำร้องที่ชัดเจนที่จะดำเนินการแล้ว ก็ให้ประสานกับทางพนักงานอัยการเพื่อช่วยตรวจสอบ และใช้เวทีของ กพยจ.

ที่อยู่ในจังหวัดต่าง ๆ เป็น monitor ซึ่งเป็นเวทีที่ทางกรมราชทัณฑ์และหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ จะช่วยเหลือกันในส่วนนี้ได้ ผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น ๆ ก็จะได้รับทราบด้วยว่าจะมีการบริหารจัดการเรื่องนี้อย่างไร และหากมีร่างสำเนาคำร้องแล้วก็ให้ส่งต่อไปยังทางสำนักงานศาลยุติธรรมรับทราบในเบื้องต้นด้วย

ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม มีข้อสงสัยและขอความรู้จากผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมว่า ในเชิงของ Timeline เมื่อรับคำร้องแล้ว กระบวนการพิจารณาของศาลในเรื่องนี้ จะเป็นไปตามกรอบใด และห้วงเวลาควรจะเป็นเช่นไร

ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม : ในการพิจารณาถ้าหากทราบถึงจำนวนและเวลาว่า คำร้องจะมาเมื่อไหร่ก็ไม่เป็นเรื่องที่ยาก เพราะจะคล้ายกับกรณีการขอพระราชทานอภัยโทษ ทางศาลก็จะรู้ช่วงเวลาว่าจะต้องเตรียมการอย่างไรซึ่งใช้เวลาไม่นาน เพียงแต่สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้น คือ คำร้องจะได้มาแบบกระจัดกระจายทุกทาง อัยการยื่นส่วนหนึ่ง ผู้ต้องโทษยื่นส่วนหนึ่ง จะกลายเป็นว่าต้องดำเนินการไปตามเวรในแต่ละวัน และการใช้ดุลพินิจต่าง ๆ อาจจะลักลั่นกันได้ แต่ถ้ามีการจัดคณะทำงานและประชุมหารือร่วมกันว่าแนวทางควรจะเป็นอย่างไร แนวทางที่จะกำหนดโทษที่เป็นคุณก็จะออกมาในลักษณะที่ไม่ลักลั่นกันจนเกินไป

ปลัดกระทรวงยุติธรรม มอบหมายให้ผู้แทนกระทรวงยุติธรรมช่วยบริหารจัดการให้เป็นในลักษณะของภาพรวมใหญ่ เพื่อไม่ให้เกิดการตกหล่น และอาจจำแนกเป็นรูปแบบที่ ๑ หรือรูปแบบที่ ๒ ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ซึ่งตัวคำร้องต่าง ๆ อาจจะต้องขอความร่วมมือทางสำนักงานอัยการสูงสุด และสภานายความ ช่วยตรวจสอบอีกชั้นหนึ่งด้วย

ประเด็นที่ ๒ เมื่อร่างกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดมีผลบังคับใช้แล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดรักษากลุ่มเป้าหมายตามร่างกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด จะมีการเตรียมการรองรับอย่างไร

ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข โดยศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้ให้ข้อมูลในเรื่องของความคืบหน้าในการดำเนินการร่างอนุบัญญัติตามร่างประมวลกฎหมายยาเสพติดในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบ จำนวน ๕๐ ฉบับ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเรื่องดังกล่าว ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๖๔ และมีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อรองรับในการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ด้วย ซึ่งหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในเรื่องของการจัดทำกฎหมายอนุบัญญัติของกระทรวงสาธารณสุขจะมีสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ซึ่งจะมีการจัดทำกฎหมายอนุบัญญัติทั้งหมด จำนวน ๔๓ ฉบับ โดยจะมีการบังคับใช้ตามกฎหมายเดิมไปพลางก่อน จำนวน ๓๘ ฉบับ ปรับปรุงกฎหมายเดิม จำนวน ๔ ฉบับ และยกร่างกฎหมายใหม่ จำนวน ๑ ฉบับ และศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ที่จะดำเนินการในนามสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยจะมีคณะอนุกรรมการของกรมการแพทย์ที่จะทำหน้าที่ร่างอนุบัญญัติตามร่างกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด จำนวน ๖ ฉบับ โดยใน ๖ ฉบับที่กรมการแพทย์รับผิดชอบ คือ มาตรา ๑๐๓ ของร่างประมวลกฎหมายฉบับใหม่ ซึ่งจะมีการกำหนดนิยามคำว่า “ครอบครองไว้เพื่อเสพ” โดยขณะนี้ยังไม่เคยมีการนิยามคำว่า “ครอบครองเพื่อเสพ” มาก่อน โดยจะมีการทบทวนข้อมูลทางวิชาการและงานวิจัยต่าง ๆ ในประเด็นการครอบครองไว้เพื่อเสพ หรือการมีไว้เพื่อเสพ ว่าต้องอยู่ในระดับใดจึงควรส่งตัวเข้ารับการบำบัด นอกจากนี้จะมีศูนย์บำบัด สถานบำบัด ศูนย์คัดกรอง สถานฟื้นฟู ซึ่งอยู่ในการปรับปรุงของพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ เดิม นอกจากนี้ จะมีคณะอนุกรรมการของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพทำหน้าที่ร่างอนุบัญญัติตามร่างกฎหมายดังกล่าวอีกจำนวน ๑ ฉบับ ซึ่งเป็นเรื่องของการโฆษณาและเป็นการบูรณาการเกี่ยวกับพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ ร่วมกับพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยสาระสำคัญของร่างประมวลกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในบทบาทของกระทรวงสาธารณสุข คือ การใช้นิยาม

ว่าผู้เสพยาเสพติดเป็นผู้ป่วย โดยส่วนนี้กระทรวงสาธารณสุขได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมยาเสพติด ซึ่งปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธาน และเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เป็นเลขานุการ รวมถึงมีคณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ยาเสพติด ซึ่งรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธาน และรองปลัดกระทรวงสาธารณสุขที่ได้รับมอบหมาย เป็นเลขานุการ

สำหรับการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อขับเคลื่อนตามร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. ... ร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด และร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณา คดียาเสพติด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ... มีคณะอนุกรรมการ ซึ่งมีท่านหม่อมหลวงสมชาย จักรพันธ์ เป็นประธาน กรรมการ และมีรองปลัดกระทรวงสาธารณสุขที่ได้รับมอบหมาย เป็นเลขานุการ โดยมีอำนาจหน้าที่ ในการกำหนดนโยบายและพิจารณาแนวทางการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติทั้งหมด นอกจากนี้ยังมี คณะอนุกรรมการจัดทำกฎหมายลำดับรองว่าด้วยเรื่องบำบัดรักษา ฟื้นฟู ลดอันตรายจากยาเสพติด และ ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม ของกรมการแพทย์ ซึ่งมีอธิบดีกรมการแพทย์ เป็นประธานกรรมการ และมี ผู้อำนวยการสถาบันบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ดูแลเกี่ยวกับเรื่องกฎหมาย สถานพยาบาล สถานฟื้นฟู ต่าง ๆ และมีคณะอนุกรรมการฯ ของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพซึ่งรับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องของอนุบัญญัติ เกี่ยวกับการโฆษณาสถานพยาบาล สถานฟื้นฟูยาเสพติด โดยมีอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ เป็นประธาน กรรมการ และมีผู้อำนวยการกองกฎหมายของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ เป็นเลขานุการ

ในส่วนของขั้นตอนการร่างกฎกระทรวงและประกาศกระทรวง ทางกระทรวง สาธารณสุขได้มีการวางแผนทางการดำเนินการไว้ โดยต้องมีการผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการบำบัดรักษา และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ก่อนจะส่งต่อตามกระบวนการเสนอร่างกฎหมายต่อไป ซึ่งคาดว่าจะดำเนินการ ร่างอนุบัญญัติได้แล้วเสร็จประมาณเดือนสิงหาคม ๒๕๖๔ หากร่างกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดประกาศ ใช้บังคับแล้ว นอกจากนี้ ในส่วนของมาตรา ๑๐๗ มาตรา ๑๑๔ มาตรา ๑๐๙ มาตรา ๑๑๐ ของร่างประมวล กฎหมายว่าด้วยยาเสพติด จะเป็นการแก้ไขพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติ ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ ใหม่ ให้เป็นการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงาน สำหรับมาตรา ๑๑๔ อาจเป็นมาตราในการบูรณาการร่วมกันระหว่างพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชบัญญัติ ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยครอบคลุมทั้งสถานพยาบาลของเอกชนและของรัฐบาล รวมถึงสถานฟื้นฟูที่ไม่ใช่สถานพยาบาล ให้สามารถเข้าร่วมการจัดทำเป็นสถานพยาบาลในรูปแบบคล้ายของ ภาคเอกชน (Hospital) ได้ ตลอดจนต้องการให้มีการเปิดช่องทางในการโฆษณาบำบัดยาเสพติดในภาคเอกชนได้ ซึ่งจะ เป็นอีกหนึ่งช่องทางของประชาชนในการเข้ามาใช้บริการด้านการฟื้นฟูยาเสพติดทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ และก็อยากให้มีการให้มีการเปิดกฎหมายเรื่องการโฆษณาบำบัดยาเสพติดแห่งประเทศไทย การจัดตั้งศูนย์กลางด้านสุขภาพของประเทศไทย ซึ่งเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการมีส่วนร่วมของกรมสนับสนุน บริการสุขภาพ

สำหรับขั้นตอนของร่างประมวลกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด มาตรา ๑๐๓ ในส่วนของ การบำบัดรักษาได้มีการแก้ไขในเรื่องของจำนวนปริมาณที่สันนิษฐานว่ามีครอบครองไว้เพื่อเสพในเบื้องต้น โดยมีการพิจารณาว่าแบบใดเข้าสู่กระบวนการทางกฎหมายหรือเข้าสู่กระบวนการบำบัด ในส่วน of สถานพยาบาล ศูนย์ฟื้นฟูสภาพทางสังคม มีการกำหนดในประเด็นหลัก ซึ่งได้แก่ ๑. เนื้อหาในเรื่องของโครงสร้าง ๒. กระบวนการ ทำงาน และ ๓. กฎระเบียบของระบบดังกล่าว หากมีการเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายเก่าและกฎหมายใหม่ จะพบว่าเป็นการจัดสรรทรัพยากร หรือหน่วยงานภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ให้ร่วมกันเปลี่ยนแปลงมาเป็นระบบ สมัครง่ายมากขึ้น โดยอยู่ภายใต้หลักการที่มีมาตรการทางสังคมมาประกอบพร้อมด้วย นอกจากนี้ ยังมีการเตรียม ความพร้อมในเรื่องของทรัพยากร บุคลากร งบประมาณ และข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งในส่วน of งบประมาณ หากไม่สามารถดำเนินการขอจากสำนักงานงบประมาณตามกรอบระยะเวลาได้ ก็อาจจะต้องมีการของบกลางหรือ

งบเสื่อมซ้ำของกระทรวงหรือระหว่างกระทรวง หรืองบจากกองทุนของ ป.ป.ส. เพื่อมารองรับการดำเนินการในส่วนนี้ด้วย

ในส่วนของการทำความเข้าใจระหว่างหน่วยงานนั้น เนื่องจากการบำบัดรักษาจะอาศัยภาคีเครือข่ายและหน่วยงานภายนอก ซึ่งภาคีเครือข่ายประกอบไปด้วย ๔ เหล่าทัพ ตำรวจ และมหาดไทย โดยทำหน้าที่ในส่วนของการบำบัดและการติดตามในเรื่องของการนำส่ง และการนำเข้ากระบวนการบำบัดรักษาตามระยะเวลาที่กระทรวงสาธารณสุขหรือกฎหมายกำหนด หรือรวมถึงการใช้เทคโนโลยีอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น การใช้ Electronic Monitoring : EM โดยที่ผ่านมา ศาลจะพิจารณาใช้เฉพาะกลุ่มคดีต้องโทษ ซึ่งส่วนนี้อาจมีผลในเรื่องของการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาทดแทนเพื่อลดทรัพยากร บุคลากร หรือลดปริมาณงาน หรือเพื่อความสะดวกในการติดตามผู้ป่วยมากขึ้น เนื่องจากเดิมจะมีปัญหาในการติดตามผู้ป่วยกลุ่มนี้ เพราะมักจะไม่นำตามนัดหมาย และอาจมีการออกไปก่ออาชญากรรมเพิ่ม อย่างไรก็ตาม ได้มีการให้ยาควบคุมอาการก้าวร้าว ซึ่งส่วนนี้ก็จะช่วยลดผลกระทบต่อสังคมได้ส่วนหนึ่ง

ปลัดกระทรวงยุติธรรม กล่าวว่า หากพิจารณาตามกฎหมายใหม่ จะเหลือการบำบัดรักษาเพียง ๒ ระบบ ได้แก่ ระบบสมัครใจและระบบต้องโทษ เนื่องจากไม่มีการบังคับบำบัดแล้ว ประเด็นนี้ได้มีการเตรียมการไว้ครบถ้วนแล้วหรือไม่ และหากเราประมาณการว่าจุดตัดในแง่ของการคาดการณ์ล่วงหน้าในเรื่องของคนที่จะเข้ามาอยู่ในระบบต้องโทษ จะยังคงเป็น ๘๐% เหมือนอย่างในปัจจุบันยังคงเป็นหรือไม่ทางกระทรวงสาธารณสุขได้พิจารณาถึงประเด็นนี้ว่าอย่างไรบ้าง

ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข : โดยตัวปริมาณของผู้ป่วยยาเสพติดที่ได้ประมาณการตามงานวิจัยที่ทางสำนักงาน ป.ป.ส. ได้ทำการวิจัยไว้เบื้องต้น ได้ประมาณการไว้ว่าผู้ป่วยที่ควรได้รับการดูแลเบื้องต้นทั่วประเทศอยู่ที่ประมาณ ๓,๐๐๐,๐๐๐ ราย โดยที่ได้รับการดูแลโดยทางภาครัฐหรือมีประวัติดูแลโดยภาครัฐ จำนวนประมาณ ๑,๙๐๐,๐๐๐ ราย แต่หากเป็นเฉพาะกลุ่มที่ได้รับการดูแลโดยระบบทางการอย่างจริงจัง จะมีจำนวนโดยประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ - ๕๐๐,๐๐๐ ราย ซึ่งส่วนใหญ่ที่เตรียมระบบรองรับไว้ คือระบบ Community-Based Treatment ที่จะช่วยในกลุ่มเหล่านี้ ในขณะที่กลุ่มที่เป็นผู้เสพยาเสพติดมาเป็นเวลานาน หรือเสพยาเสพติดมานาน หรือมีภาวะรุนแรงก้าวร้าว มีจำนวนโดยประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ - ๓๐๐,๐๐๐ คน ซึ่งในปัจจุบันที่กระทรวงสาธารณสุข ลำดับแรก คือ ได้มีการเตรียมสถานบำบัดฯ หรือสถานฟื้นฟูฯ รองรับไว้ กระทรวงได้พยายามหาภาคีเครือข่ายร่วม ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของศาสนสถานบำบัด ซึ่งยังไม่เคยได้รับการรับรองหรือนำเข้าสู่ระบบของกระทรวงสาธารณสุข ก็คิดว่าควรจะมีการรับรองเข้ามาเพื่อขยายแหล่งรองรับให้มากขึ้น ลำดับสอง คือ ประเด็นยุทธศาสตร์ของการเข้าไปอยู่ร่วมในสังคมโดยติดตามอย่างใกล้ชิดผ่าน EM ซึ่งยังต้องมีการพัฒนาความเสถียรของระบบ โดยจากการพิจารณาในเรื่องของผู้ป่วยที่ได้รับการใช้ EM พบว่าสามารถอยู่ในสังคมและใช้ชีวิตได้ตามปกติ จะมีเพียงประเด็นเรื่องของการบำบัด ดังนั้น จึงมีทั้งหมด ๓ ประเด็น คือ ๑) การขยาย CBTX ๒) ภาคีเครือข่าย และ ๓) การใช้เทคโนโลยีเข้ามาทดแทน

ผู้แทนกรมคุมประพฤติ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในเชิงของการบริหารจัดการว่า ในประเด็นเรื่องการลงโทษจะมีการเข้าไปดูแลผู้ติดยาเสพติดที่ไม่ให้ความร่วมมือกับการบำบัดรักษาที่กระทรวงสาธารณสุขดูแล โดยจะมีการเปลี่ยนวิธีการที่เคยสืบเสาะในลักษณะของคดีเดิมเป็นการสืบเสาะเพื่อหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการบำบัดรักษาเพื่อเสนอต่อศาล อย่างไรก็ตาม เนื่องจากยังไม่ทราบว่าจะมีกฎหมายของผู้ที่เข้าไปบำบัดรักษาที่กระทรวงสาธารณสุขมีกี่ครั้ง จึงยังไม่สามารถให้ความเห็นในเรื่องของปริมาณได้ เพราะว่าจะยังไม่มี การออกกฎหมายว่าผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด ที่เจ้าพนักงานตรวจพบมีสิทธิจะเข้ารับการบำบัดรักษาได้กี่ครั้ง และกลุ่มที่เข้ารับการบำบัดเสร็จแล้วแต่ไม่เป็นผล จะต้องกลับไปใช้กระบวนการศาลซึ่งต้องส่งไปที่กรมคุมประพฤติ หรือส่งกลับไปยังกระทรวงสาธารณสุขเพื่อดูแลอีกครั้ง สำหรับในเรื่องที่จะไม่มีการบังคับบำบัดปรากฏใน

ร่างประมวลกฎหมาย กรมคุมประพฤติต้องดำเนินการจัดการกับคดีที่เกี่ยวข้องกับการบังคับบำบัดออกให้หมด เนื่องจากต้องดำเนินการเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างประมวลกฎหมาย

ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ : การเตรียมความพร้อมด้านงบประมาณในการรองรับร่างกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด เนื่องจากร่างกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดจะมีผลบังคับใช้ใน ๓๐ วัน ซึ่งตามกฎหมายใหม่จะมุ่งเน้นในเรื่องการบำบัดเป็นส่วนใหญ่ ทางภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ได้มีการเตรียมพร้อมด้านงบประมาณไว้หรือไม่ และจะมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่ได้รับประโยชน์ทราบด้วยวิธีการใด อย่างไร

ปลัดกระทรวงยุติธรรม กล่าวว่า กรมคุมประพฤติได้มีการตั้งงบประมาณในเรื่องการบังคับบำบัดไป เพราะฉะนั้นจะมีกระบวนการขอไว้แล้ว ซึ่งก็ต้องเป็นไปตามที่ทางผู้แทนสำนักงานงบประมาณกล่าว คือ ต้องมีการปรับเปลี่ยนงบประมาณมาใช้ตามภารกิจ ในส่วนของการประชาสัมพันธ์เข้าใจว่าทางผู้แทนกระทรวงยุติธรรมได้วางแผนในเรื่องการประชาสัมพันธ์ไว้แล้ว

ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม : ประเด็นการวางแผนเรื่องการประชาสัมพันธ์ มีการแบ่งเป็น ๓ ส่วน คือ ๑) ระหว่างที่กฎหมายอยู่ในชั้นระหว่างพิจารณาของสภา กระทรวงยุติธรรมได้มีมติและข้อสั่งการโดยปลัดกระทรวงยุติธรรมเรียบร้อยแล้ว ให้จัดทำข้อมูลในเชิงประชาสัมพันธ์ในเรือนจำ ผู้ต้องขังทุกที่ เพื่อสร้างการรับรู้ต่อกฎหมายใหม่และสิทธิประโยชน์ที่อาจจะได้รับไม่ว่าจะเป็นสื่อแผ่นพับ เสียงตามสาย รวมทั้งจะมีการเตรียมการทำคลิปวิดีโอไว้เพื่อฉายให้ผู้ต้องขังทราบในเรือนจำ ๒) เมื่อร่างกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดมีผลบังคับแล้ว ก็จะเป็นการประชาสัมพันธ์ในเรื่องการยื่นคำร้องขอ คือ เรื่องที่ทางเรือนจำจะกรุณาประชาสัมพันธ์ผู้ที่พร้อมจะสนับสนุนให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการ ๓) การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเรื่องของการปล่อยหรือไม่ปล่อยตัวผู้ต้องขัง ซึ่งมีความกังวลว่าจะมีประเด็นข่าวใหญ่กว่า เมื่อผู้ต้องขัง ๓๐,๐๐๐ กว่าคนจะออกจากเรือนจำแล้ว การประชาสัมพันธ์อีกมุมหนึ่งจึงเป็นเรื่องที่ต้องให้สังคมภายนอก รับทราบเช่นกัน ว่าจะมีเรื่องการกลั่นกรองและเรื่องความปลอดภัยโดยภาพรวมของสังคมว่าจะได้รับผลกระทบหรือไม่ ซึ่งทั้ง ๓ ส่วนนี้ ได้มีการเตรียมหารือกับทางกรมราชทัณฑ์และหน่วยงานเสมือนแล้ว

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ : อยากให้มีความชัดเจนว่าสถานที่ที่จะมารองรับในเรื่องการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติดได้แก่สถานที่ใดบ้าง และมีมาตรฐานอย่างไร เนื่องจากในกรณีผู้ที่จะเข้ารับการบำบัดรักษา หรือกรณีศาลสั่งให้เข้ารับการบำบัดรักษา จะได้ทราบว่าต้องส่งบุคคลเหล่านี้ไปยังสถานที่ใดได้บ้าง ในแต่ละจังหวัดมีพื้นที่หรือหน่วยงานใด เช่น เข้ารับการบำบัดที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพสต.) ได้เลยหรือไม่ หรือต้องไปเข้ารับการบำบัดรักษาในโรงพยาบาลหรือสถานบำบัดยาเสพติด

ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ชี้แจงใน ๓ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ การทำงานของกรมคุมประพฤติที่จะเปลี่ยนไปในระบบบำบัดตามมาตรา ๑๖๒ และมาตรา ๑๖๕ โดยจะเป็นดุลพินิจของศาลที่จะเห็นสมควรลงโทษหรือไม่ และจึงให้เจ้าพนักงานคุมประพฤติดำเนินการต่อตามกระบวนการของศาล เพราะฉะนั้นไม่ว่าจะมีหลักเกณฑ์อย่างไรก็ตาม หากเห็นว่าผู้เสพยาเป็นผู้ป่วย เกณฑ์ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับวิธีพิจารณาของแพทย์หรือพยาบาลหรือทีมสาขาวิชาชีพในการประเมิน เนื่องจากพิจารณาว่าผู้เสพยาเป็นผู้ป่วยที่เป็นโรคเรื้อรังที่สามารถกลับมาเป็นซ้ำได้บ่อย ดังนั้น จะยึดเกณฑ์ว่าบำบัดรักษาตามลำดับแล้วต้องหายขาด จะไม่ใช่เกณฑ์เช่นนั้นแล้ว

ประเด็นที่ ๒ หลังจากที่บำบัดรักษาหายหรือไม่หายก็ตาม จะมีการออกหนังสือรับรองการบำบัด เป็นไปตามมาตรา ๑๑๐ วรรคสอง ซึ่งจะเป็นสิ่งที่จะช่วยในเรื่องของการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประเด็นที่ ๓ เป็นเรื่องของงบประมาณ ซึ่งเป็นเรื่องที่น่ากังวล เนื่องจากกระทรวงสาธารณสุขเองก็เคยมีการพูดถึงเรื่องงบประมาณการกับสำนักงาน ป.ป.ส. แล้วส่วนหนึ่ง แต่มีแนวทางที่กระทรวง

สาธารณสุขได้วางไว้หากไม่ได้จริง ๆ อาจจะต้องของบกลาง หรืองบของกองทุนสำนักงาน ป.ป.ส. ที่จะต้องไม่ใช้งบตามภารกิจประจำปีของสำนักงาน ป.ป.ส. เนื่องจากขั้นตอนจะยุ่งยาก ส่วนในเรื่องของสถานบำบัดฯ หรือสถานฟื้นฟูต่าง ๆ ตามมาตรา ๑๐๗ และมาตรา ๑๑๔ ซึ่งไม่ได้แตกต่างจากเดิมมาก คือ ทรัพยากรของสถานบำบัดต่าง ๆ ยังมีอยู่ในตัวกฎหมายเดิม ศูนย์คัดกรองทั้งหมดเกือบ ๑,๐๐๐ แห่ง ที่อยู่ในโรงพยาบาลทั่วไป หรือโรงพยาบาลชุมชนที่มีทุกอำเภอ หรือโรงพยาบาลจังหวัดที่มีอยู่ทุกจังหวัด หรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ทางกระทรวงจัดให้เป็นศูนย์คัดกรองเบื้องต้น และส่งต่อและรักษาในกลุ่มที่เป็นแค่ระดับผู้เสพ หรือผู้ใช้เท่านั้น ดังนั้น ระดับของสถานบำบัดแต่ละที่ได้ถูกกำหนดแล้วและมีมาตรฐานกำหนดไว้แล้ว แต่สิ่งที่น่ากังวลอีกประการ คือ มาตรฐานตามมาตรา ๕๖ ซึ่งส่วนนี้ไม่ได้อยู่ในระบบของร่างประมวลกฎหมายนี้ แต่เป็นเรื่องการรอลงอาญาของกรมคุมประพฤติที่ ณ ปัจจุบันคาดว่าจะมีปริมาณของผู้ต้องหามากว่าแสนราย อย่างไรก็ตาม สำนักงานประมาณได้ให้เป้าหมายบำบัดอยู่ทุกวันนี้แค่ประมาณ ๓๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐ ราย ทำให้ไม่แน่ใจว่าปริมาณนี้จะมีการบริหารจัดการอย่างไร และจะควบคุมเรื่องมาตรฐานอย่างไร

ปลัดกระทรวงยุติธรรม กล่าวว่า ประเด็นที่กำลังกล่าวถึง คือ เรื่องของปริมาณผู้ติดยาเสพติดและผู้ที่ใช้ยาเสพติดเป็นจำนวนมาก หากมีการวางแผนในการบริหารจัดการไม่ดีจะทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับแนวคิดที่ว่าผู้เสพคือผู้ป่วยว่าจะนำมาใช้ไม่ได้ ซึ่งสุดท้ายก็ต้องกลับเข้าสู่เรือนจำ จึงขอฝากให้ผู้แทนสำนักงานประมาณช่วยพิจารณาด้วยอีกทาง เนื่องจากหากคนกลุ่มนี้ต้องกลับเข้าสู่เรือนจำ ก็ต้องเสียงบประมาณในเรื่องอาหารอีกจำนวนมาก สุดท้ายก็จะเสียงบประมาณไปโดยที่ได้ผลลัพธ์น้อย และอีกส่วนหนึ่งต้องอาศัยทางสำนักงาน ป.ป.ส. ซึ่งร่างกฎหมายใหม่สำนักงาน ป.ป.ส. จะมีกรอบที่จะบูรณาการในเรื่องนี้ เพราะฉะนั้น ต้องฝากสำนักงาน ป.ป.ส. ในเรื่องของการวางแผนงบประมาณ การมองภาพและประสิทธิภาพ หากนำแนวคิด การบริหารงานยุติธรรมไปสู่เรื่องของการให้บริการด้านสุขภาพก็น่าจะทำให้มีโอกาสที่ดีขึ้น

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด : ในประเด็นนี้ได้มีการเสนอไปยังท่านวิษณุ เครืองาม ประธานบอร์ดของสำนักงาน ป.ป.ส. ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด ซึ่งมีท่านชาญเชาว์ ไชยายุกิจ เป็นประธาน และมีอนุกรรมการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหน้าที่ของอนุกรรมการชุดนี้ จะทำหน้าที่ในลักษณะเป็นการเสนอแนะแนวทางในการขับเคลื่อนในเรื่องของการวางกลไกการบริหารจัดการต่าง ๆ ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้ได้มีมติแต่งตั้งคณะทำงาน ๓ ส่วนหลัก ได้แก่

คณะที่ ๑ คือ คณะทำงานเกี่ยวกับการปราบปรามและยึดทรัพย์สิน ซึ่งจะพิจารณาสิ่งที่จะเกิดขึ้น แนวทางปฏิบัติ รวมถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้น เช่น กฎหมายอาจจะบัญญัติคำว่า “ยึดทรัพย์สินตามมูลค่า” แต่ในทางปฏิบัติ เนื่องจากเรื่องนี้เป็นเรื่องใหม่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจจะยังไม่มี ความเข้าใจ จึงต้องมีการหารือร่วมกันเพื่อวางแนวทางปฏิบัติ และอาจจะต้องมีการจัดทำคู่มือ

คณะที่ ๒ คือ คณะทำงานเกี่ยวกับเรื่องการบำบัดรักษาและฟื้นฟู ซึ่งหน้าที่จะไม่ซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการต่าง ๆ ที่ทางกระทรวงสาธารณสุขจัดตั้งขึ้น โดยคณะทำงานชุดนี้จะพิจารณาปัญหาในเชิงว่ากฎหมายใหม่ เช่น เรื่องการบำบัดรักษาตามกฎหมายใหม่จะเกี่ยวข้องกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นสำนักงาน ป.ป.ส. กรมคุมประพฤติ หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในส่วนนี้ทางสำนักงาน ป.ป.ส. จะมาพิจารณาว่าจะมีแนวทางในการบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างไร

คณะที่ ๓ คือ คณะทำงานประสานงาน จะพิจารณาเรื่องมาตรการพิเศษต่าง ๆ เนื่องจากมาตรการพิเศษที่อยู่ในร่างกฎหมายยาเสพติดมีหลายเรื่อง เช่น การประกาศพื้นที่เสพยาเสพติด โดยไม่มีความผิด เป็นต้น ซึ่งต้องมีการหารือร่วมกันระหว่างคณะทำงานว่ามาตรการพิเศษเหล่านี้จะบังคับใช้อย่างไร เมื่อใดถึงจะใช้บังคับได้ ผู้ใดควรใช้บ้าง และจะเกิดประโยชน์อย่างไร

เมื่อได้ความเห็นตามอำนาจหน้าที่ของคณะทำงานทั้ง ๓ ชุดแล้ว ก็จะเสนอความเห็นต่อคณะอนุกรรมการฯ เพื่อเสนอต่อบอร์ดของสำนักงาน ป.ป.ส. เพื่อให้เกิดแนวทางในการขับเคลื่อนตามร่างประมวลกฎหมายยาเสพติดให้เป็นรูปธรรมและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

ปลัดกระทรวงยุติธรรม กล่าวว่า เมื่อทางฝ่ายเลขานุการฯ ประมวลความเห็นของอนุกรรมการและผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแต่ละท่านแล้ว ให้ส่งข้อมูลไปยังสำนักงาน ป.ป.ส. เพื่อเป็นข้อมูลให้กับทางคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน ตามที่สำนักงาน ป.ป.ส. กล่าวถึง

ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม : ต่อเนื่องจากข้อมูลตามที่คุณแทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการได้ให้ไว้ ในเรื่องของการบำบัด เดิมภารกิจที่กรมคุมประพฤติหรือทางกรมราชทัณฑ์มีคือเรื่องของสถานที่ เรื่องของการตรวจพิสูจน์ เรื่องของการบำบัด ในส่วนของประเด็นเชิงพื้นที่ทั้ง ๒ หน่วยงานมีนโยบายหรือแผนที่จะดำเนินการอย่างไร หรือกระทบกับร่างกฎหมายใหม่อย่างไร มีประเด็นในส่วนนี้หรือไม่

ผู้แทนกรมคุมประพฤติ : ตามร่างกฎหมายใหม่นี้ไม่น่ามีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับกรมคุมประพฤติในประเด็นนี้ แต่อาจจะประเด็นของทางกรมราชทัณฑ์ เนื่องจากกระบวนการเปลี่ยนไปจากเดิมจะต้องมีการตรวจพิสูจน์โดยคณะอนุกรรมการ เปลี่ยนเป็นศาลสั่งทั้งหมด จึงเป็นกรณีที่กรมคุมประพฤติรองรับคำสั่งจากศาลเพียงอย่างเดียว หากศาลไม่สั่งให้มีการคุมประพฤติตามมาตรา ๑๖๒ ก็จะไม่มีการคุมประพฤติและการบำบัดรักษา แต่สิ่งที่จะขอจากคณะอนุกรรมการฯ คือ การเชื่อมต่อข้อมูลระหว่างการบำบัดรักษา โดยกระทรวงสาธารณสุขมาสู่กระบวนการทางอาญาจะมีวิธีการเชื่อมต่อข้อมูลอย่างไร เช่น กรณีที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบและบุคคลนั้นสมัครใจเข้าบำบัดรักษา หากบำบัดรักษาไม่สำเร็จต้องกลับเข้าสู่การดำเนินคดีจะสามารถเชื่อมต่อข้อมูลในส่วนนี้อย่างไร เป็นต้น เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน

ปลัดกระทรวงยุติธรรม กล่าวว่า ในประเด็นนี้ควรเป็นหน้าที่ของสำนักงานกิจการยุติธรรมซึ่งเป็นผู้ดูแลการเชื่อมโยงข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมอยู่ ควรนำประเด็นนี้ไปศึกษาและหารือร่วมกับทางสำนักงาน ป.ป.ส. เกี่ยวกับการเชื่อมต่อข้อมูลระหว่างกระทรวงสาธารณสุขกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมควรเป็นอย่างไร

ผู้แทนจากราชทัณฑ์ : เรายังมีสถานฟื้นฟูฯ ที่ประกาศอยู่ในเรือนจำที่ใช้พื้นที่ที่ประกาศอยู่ในภารกิจนี้ พื้นที่นั้นจะยังคงอยู่หรือไม่ อย่างไร

ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข : ตามประกาศของสถานฟื้นฟูหรือสถานพยาบาล จะอยู่ในมาตรา ๑๐๗ และมาตรา ๑๑๔ ที่จะกล่าวถึงเรื่องโครงสร้าง องค์กรประกอบ และประกาศสถานที่ที่จะใช้เป็นสถานฟื้นฟูฯ เบื้องต้นหากเราคิดว่ากลุ่มที่เป็นผู้ป่วยและมีคดีร่วมอื่น ๆ และต้องจำคุก ก็ควรจะได้รับ การบำบัดรักษาต่อเนื่องอยู่ที่กรมราชทัณฑ์ แม้ว่าจะถูกดำเนินคดีด้วยคดีอื่นก็ตาม เช่น ลักทรัพย์ เป็นต้น และต้องจำคุก แต่มีประวัติการเสพยาเสพติดร่วมด้วย หากยังมีกรณีเช่นนี้ก็ยังควรต้องประกาศอยู่

ปลัดกระทรวงยุติธรรม กล่าวว่า หากเป็นการต้องโทษและถูกขังอยู่ในเรือนจำกรมราชทัณฑ์ก็อาจจะไม่ต้องประกาศเป็นพื้นที่ฟื้นฟูก็ได้ แต่ประเด็นคือ ทางกรมราชทัณฑ์ยังมีจุดอ่อน คือเมื่อเข้าสู่ราชทัณฑ์แล้ว ราชทัณฑ์มักไม่มีความสามารถในการแยกผู้ต้องขัง ดังนั้น กรณีตามที่คุณแทนกระทรวงสาธารณสุขกล่าวมานั้น ก็เป็นอีกประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า ถ้าเป็นกรณีของผู้ที่สมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษา ราชทัณฑ์จะจำแนกประเภทอย่างไร พื้นที่เดียวกันหรือไม่

ผู้แทนกรมราชทัณฑ์ : พื้นที่อยู่ในเรือนจำบางแห่ง บางแห่งก็อยู่ข้างนอก แต่ก็มีการแบ่งแยกประเภทผู้ต้องขัง เช่น กลุ่มที่เป็นผู้ฟื้นฟูฯ ก็จะใช้เป็นพื้นที่สำหรับฟื้นฟูฯ และไม่นับว่าเป็นนักโทษ

ปลัดกระทรวงยุติธรรม กล่าวว่า ตอนนี้ลักษณะจะเปลี่ยนไป แบบใหม่จะเป็นลักษณะต้องโทษ ดังนั้น การจะอยู่ข้างนอกหรือข้างในอยู่ที่การประกาศ แต่การจำแนกเพื่อจะแยกดูแลนั้นขึ้นอยู่กับจำนวนด้วย ในประเด็นนี้สำนักงาน ป.ป.ส. ต้องร่วมศึกษาถึงการมองภาพว่าจะสามารถดูแลคนกลุ่มนี้ได้อย่างไร และกระทรวงยุติธรรมอาจจะรับมาช่วยประสานกับทางราชทัณฑ์เพิ่มเติมว่า จำนวนของคนที่จะอยู่ในกรอบนี้ควรเป็นเท่าใด

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด : จะรับนำประเด็นนี้ไปพิจารณา และจะนำเข้าไปเป็นวาระหนึ่งในการประชุมของคณะทำงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้แทนสำนักงบประมาณ : การบริหารจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากที่ร่างประมวลกฎหมายยาเสพติดใช้บังคับ มีแนวทางที่เป็นทางออกทั้งในส่วนของแผนบูรณาการที่ต้องหารือกันระหว่างภาคีเครือข่าย และมีเงินกองทุนที่เป็นยอดสะสมของสำนักงาน ป.ป.ส. ประมาณ ๖๐๐ กว่าล้านบาท ซึ่งสามารถนำมาบริหารจัดการได้ หากไม่เพียงพอก็สามารถขอของบกลางได้เช่นกัน

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ : มีประเด็นเรื่องของการกำหนด KPI ซึ่งเป็นการกำหนดตัวชี้วัดเชิงบูรณาการ ระหว่างสำนักงาน ป.ป.ส. กระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการของยาเสพติด ดังนั้น ในเรื่องของเชิงข้อมูลที่จะต้องกำหนดอาจต้องมีความชัดเจนในส่วนของกระบวนการว่าผู้ที่ติดยาเสพติดมีการจัดลำดับความสำคัญในรูปแบบไหน อนุกรมวิธาน อย่างไร เนื่องจากจะเป็นสิ่งที่นำไปใช้ในการประเมินในเรื่องของการบูรณาการ เพราะจะต้องพิจารณาตั้งแต่ในเรื่องของการที่ต้องเป็นผู้บำบัดรักษา และหลังการบำบัดรักษา จะมีกระบวนการติดตามในส่วนนี้อย่างไร นอกจากนี้ควรจัดทำฐานข้อมูลในส่วนนี้ให้เป็นฐานข้อมูลเดียวกัน เพื่อสะดวกในกระบวนการของการประเมินและการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในบทบาทที่เกี่ยวข้องกัน

ปลัดกระทรวงยุติธรรม กล่าวว่า ในส่วนนี้เกี่ยวข้องกับการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ซึ่งทางสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะได้นำดำเนินการในส่วนนี้ต่อไปร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ส. ดังนั้น ในการประชุมวันนี้ ได้ข้อสรุปเป็น ๒ ทาง คือ ๑) ได้รับทราบความคืบหน้าของร่างกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดที่กำลังจะมีผลใช้บังคับ และ ๒) ในส่วนของผลที่จะเกิดตามมาตรา ๓ ก็มีข้อเสนอแนะหลายแนวทาง ทั้งการเตรียมความพร้อมและการสั่งการของศาล การมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกับ กพยจ. ในการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง สำหรับการเตรียมความพร้อมในด้านการบำบัดรักษา สำนักงาน ป.ป.ส. มีคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานต่าง ๆ อยู่แล้ว ขอให้รับข้อสังเกตของที่ประชุมไปเพื่อบริหารจัดการไม่ว่าจะเป็นเรื่องของงบประมาณ KPI และการตีความกฎหมาย

มติที่ประชุม

ที่ประชุมได้มีมติ ดังนี้

๑. รับทราบความคืบหน้าของร่างกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดที่กำลังจะมีผลใช้บังคับ

๒. มอบหมายสำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาเกี่ยวกับกรณีผู้ต้องโทษที่จะได้รับประโยชน์

จากร่างประมวลกฎหมายยาเสพติดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓ (๑) ว่าศาลสามารถหยิบยกประเด็นขึ้นมาพิจารณาได้เลยหรือไม่ อย่างไร

๓. มอบหมายกระทรวงยุติธรรม

๓.๑ พิจารณาการบริหารจัดการคำร้อง การตรวจคำร้องต่าง ๆ ในส่วนที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมอบหมายให้ทางกองทุนยุติธรรมดำเนินการ โดยประสานความร่วมมือกับทางสภาพนายความและพนักงานอัยการเพื่อช่วยตรวจสอบ เมื่อมีร่างสำเนาคำร้องแล้วก็ให้ส่งต่อไปกับทางสำนักงานศาลยุติธรรมรับทราบในเบื้องต้น

๓.๒ ศึกษาแนวทางการดำเนินการตามข้อตกลงความร่วมมือกับศาลในการจัดส่งคำพิพากษาในทางระบบอิเล็กทรอนิกส์

๔. มอบหมายสำนักงานกิจการยุติธรรม

๔.๑ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) พิจารณาแนวทางการประสานส่งต่อข้อมูลระหว่างกระทรวงสาธารณสุขกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

๔.๒ ประสานความร่วมมือกับคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด (กพยจ.) ในการกำกับติดตาม (monitor) เพื่อรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ รวมทั้ง ประสาน กองประสานราชการจังหวัด (ปสจ.) และสำนักงานยุติธรรมจังหวัดเตรียมความพร้อมเมื่อร่างกฎหมายว่าด้วย ยาเสพติดมีผลบังคับใช้แล้ว

๔.๓ ประมวลความเห็นของอนุกรรมการและผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งไปยัง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) เพื่อเป็นข้อมูลให้กับ ทางคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน ในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ
ไม่มี

เลิกประชุม เวลา ๑๕.๓๐ น.

อุตพร สุกงัด
(นางสาวสุดาพร สุกงัด)

อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้จัดรายงานการประชุม

(นายไชยวัฒน์ ฤงเงิน)

อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้จัดรายงานการประชุม

(นายชัยวัฒน์ รุ่งเล็ก)

อนุกรรมการและเลขานุการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม